

laha is megtett lépés sem közelíthet bármihez, vagy távolíthat bármitől? Nem, mert végül megint csak bevégezni fokonként, vagy mintha bekapcsolva ott megint elsötétül az a bizonyos sötétség. Rajta keresztül ki tudja megint egy másik vég felhőtlen ég alatt egyazon sötétség az földje és ege egy utolsó végnek, ha valaha is kellett lennie, egy másíknak feltétlenül kellett lennie.” (*Hogy megint csak bevégezni*, Barkóczi András fordítása)

Peter Brook ugyanabban az idősávban üzenté meg a színpad „jelzését”. Erről írta Jan Kott: a *Lear király* azzal kezdődik, hogy a királyi főtiszték felhúzzák a csizmájukat. „Később, mikor Lear átfagyva hazatér a vadászatról, apródjai segítenek lehúzni a csizmáját. Aztán Gloster, a megvakított találkozik a tébolyult Learrel. Ez a két embercsonk már tud magáról és a világról mindent, végig. Gloster lehúzza Lear lábáról a csizmát, keblére szorítja, aztán megcsókolja. Mit csókol meg? Talán az utolsó emléket annak a világnak, amely volt.” (Jan Kott *Kortársunk Shakespeare* című kötetéből, Kerényi Grácia fordításában)

A korábbi és újabb írói-színházi nemzedékek legjobbjai sok mindent éreztetnének már „magukról és a világról”. Nemcsak az önismereti álm beteljesülhetetlenségét, de a fojtogató Időt, az antik értékek elenyészését, a romvilágot. Születőben nálunk is a „csak” nemzetin, a regionalitáson túli világregény, sorsszínpad. Ennek az előzményeit kísérem végig ebben a kötetben: vissza a sérült gyökérzetig.

